

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.6.1.
COM(2010)242 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

HONGKONG: ÉVES JELENTÉS – 2009

Előszó a Bizottság által a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek tett, Hongkongról szóló tizenkettedik éves jelentéshez

Catherine Ashton, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője, az Európai Bizottság alelnöke

Nagy örömmre szolgál, hogy előszót írhatok az Európai Bizottság Hongkongról szóló tizenkettedik éves jelentéséhez, mely a 2009-es fejleményekkel foglalkozik. Az Európai Unió és Hongkong közötti kapcsolatok és együttműködés a kereskedelem, a befektetések és a közös érdekű kérdésekre irányuló párbeszéd tekintetében továbbra is igen pozitív irányban mozdult előre.

Az Európai Bizottság szorosan nyomon követte a Hongkongban zajló politikai, intézményi, gazdasági és társadalmi fejleményeket. Az „egy ország – két rendszer” elv végrehajtása továbbra is megfelelő, Hongkong lakosságának jogait és alapvető szabadságait tiszteletben tartják, védik a jogállamiságot, valamint fenntartják a piactudományi rendszert és a kedvező üzleti környezetet.

A gazdasági visszaesés időszakában igen értékesnek bizonyultak az Európai Unió és Hongkong közötti erős pénzügyi és gazdasági kapcsolatok. A hongkongi gazdaság komolyabb rendszerszintű problémák nélkül lábalt ki a globális pénzügyi válságból. Az Ázsia egyik legnagyobb üzleti közösségének otthont adó, és a régió egyik pénzügyi és gazdasági központjaként működő Hongkong a jövőben is stratégiai jelentőségű kereskedelmi és befektetési partner az újból növekedési pályára álló Európai Unió számára.

A Hongkong KKT-kormányza az erre irányuló nyilvános konzultációt követően nemrég számos javaslatot adott ki a 2012. évi törvényhozói és kormányzói választásokra vonatkozóan. Az Európai Unió továbbra is határozottan támogatja a valóban általános választójog végső célja érdekében való mihamarabbi és lényegi előrelépést, Hongkong alaptörvényével és Hongkong lakosságának kívánságával összhangban.

Hongkong a jövőben is fontos szereplő lesz a térségben, és az Európai Unió a Lisszaboni Szerződés újonnan életbe lépett rendelkezései alapján képes lesz a kapcsolatokat még intenzívebbé tenni, különösen az Európai Unió hongkongi irodáján keresztül.

Catherine Ashton

Hongkong Különleges Közigazgatási Terület: Éves jelentés – 2009

Bevezetés

Az Európai Bizottság Hongkong kínai anyaországnak való átadása óta – több mint tizenkét éve – szorosan nyomon követi a Hongkong Különleges Közigazgatási Területen (a továbbiakban: KKT) folyó gazdasági és politikai eseményeket, hogy eleget tegyen az Európai Parlamentnek 1997-ben tett azon kötelezettségvállalásának, hogy évente jelentést tesz közzé a hongkongi fejleményekről. A 2009-re vonatkozó jelentés a 12. ilyen jelentés.

A kínai–brit együttes nyilatkozatban és a hongkongi alaptörvényben megállapított „egy ország – két rendszer” elv a tárgyalt időszak folyamán továbbra is jól működött. Hongkong lakosságának jogait és alapvető szabadságait tiszteletben tartják, védik a jogállamiságot, valamint fenntartják a piacgazdasági rendszert és az üzleti környezetet.

2009-ben folytatódott az Európai Unió és Hongkong közötti kétoldalú kapcsolatok és együttműködés bővülése. A kétoldalú kereskedelem bizonyos fokú visszaesése ellenére az Európai Unió továbbra is Hongkong második legjelentősebb kereskedelmi partnere. Az Európai Unió – a kínai anyaország és a Brit Virgin-szigetek után – a közvetlen külföldi befektetések fő forrása. Az Ázsia egyik legnagyobb üzleti közösségének otthont adó Hongkong tehát stratégiai jelentőségű kereskedelmi és befektetési partner az Európai Unió számára.

Az Európai Unió nagy jelentőséget tulajdonít Hongkong stabilitásának, jólétének, demokratikus fejlődésének, valamint a valóban általános választójog végső célja felé tett lépéseknek, a Hongkong KKT alaptörvényével és Hongkong lakosságának kívánságával összhangban. Az Unió ezért továbbra is támogatni fogja az e cél irányába történő mihamarabbi és lényegi előrelépést.

Politikai események

1997-ben az Európai Parlamentnek tett kötelezettségvállalásának megfelelően az Európai Bizottság 2009-ben továbbra is szoros figyelemmel kísérte a hongkongi politikai, intézményi és társadalmi fejleményeket. 2009-ben e folyamatra irányultak a hongkongi kormány javaslatai, melyek a 2012. évi kormányzói választásokra és a Törvényhozó Tanács tagjainak 2012-es kiválasztására vonatkozó választási eljárások reformját célozzák.

2009. január 15-én Hongkong kormányzója, Donald Tsang bejelentette, hogy elhalasztják a 2012-es választásokra vonatkozó választási eljárások reformját tárgyaló nyilvános konzultációt, melyet eredetileg 2009 első felére terveztek, annak érdekében, hogy kormánya a pénzügyi válságból adódó gazdasági és megélhetési kérdések megoldására összpontosíthasson.

November 18-án a Hongkong Különleges Közigazgatási Terület kormánya nyilvánosságra hozta a 2012-es törvényhozási és kormányfői választások megszervezésére vonatkozó konzultációs anyagát. Ez jelentős hatással lesz a város általános választójog felé való előrehaladására. A kormányzó megválasztására és a Törvényhozó Tanács kialakítására vonatkozó módszerekről szóló konzultációs dokumentum (a továbbiakban: a konzultációs dokumentum) három hónapos konzultációs folyamat tárgyát képezte, melynek során felkérték

a lakosságot, hogy véleményezzék a kormány által előterjesztett javaslatokat. A konzultációs időszak 2010. február 19-én zárult le.

A Törvényhozó Tanácsban Henry Tang közigazgatási miniszter jelentette be a konzultációt, és hangsúlyozta, hogy a 2017-es közvetlen választások megvalósítása szempontjából alapvetően fontos lépést jelent az, ha 2012-ben demokratikusabb választási rendszer lesz érvényben. A hongkongi kormány kiemelte, hogy a javaslatok összhangban állnak az Országos Népi Gyűlés Állandó Bizottsága által a kormányzó megválasztására és a Törvényhozó Tanács kialakítására vonatkozó módszerekkel kapcsolatos kérdésekről kiadott határozattal.

A konzultációs dokumentum azt javasolja, hogy 2012-ben a törvényhozási képviselői helyek számát emeljék 60-ról 70-re. E képviselői helyek közül ötöt területi alapú választókerületeken alapuló közvetlen választással töltenének be, míg a másik ötöt funkcionális választótételeknek juttatnák, így a közvetlenül választott és a funkcionális helyek jelenlegi aránya változatlan maradna. A konzultációs dokumentum felvetette annak lehetőségét, hogy ezt az öt új helyet a megválasztott kerületi tanácsstagok szavazatai alapján válasszák meg.

A hongkongi kormányzó megválasztásának módját illetően a konzultációs dokumentum azt javasolja, hogy a város vezetőjéről döntő Választási Bizottság létszámát növeljék 800-ról 1 200 főre, „hogy eleget tegyenek a folyamatos és rendezett előrehaladás követelményének, nagyobb teret adva a közösség tagjainak a választásokban való részvételre, és ezáltal tovább fokozva a választási bizottság reprezentativitását”. Ez úgy valósulhat meg, hogy a Választási Bizottságban képvisellel rendelkező négy ágazati csoport mindegyike további 100 taggal bővülne. A Választási Bizottságon belül a nevezési küszöb változatlanul az elektori testület teljes taglétszámának egynyolcada lenne (azaz az 1 200 főre emelt létszámból 150 szavazatra lenne szükség). A konzultációs dokumentum továbbá azt is javasolta, hogy maradjon érvényben az a már meglévő feltétel, miszerint a kormányzónak politikailag semlegesnek kell lennie.

A hongkongi pándemokrata tábor tagjai nem támogatták a kormány által kiadott, a 2012-es választásokra vonatkozó választási eljárások reformjáról szóló konzultációs dokumentumot, mivel azt szeretnék, hogy a teljes és valóban általános választójog a lehető leghamarabb megvalósuljon. Véleményük szerint a konzultációs dokumentum nem eléggé radikális. Ezekre az aggodalmakra válaszolva Henry Tang közigazgatási miniszter úgy nyilatkozott, hogy „az Országos Népi Gyűlés Állandó Bizottsága által kiadott határozat ír elő olyan feltételt, amely szerint a kormányzó és a Törvényhozó Tanács általános választójog alapján történő megválasztásának megvalósítását megelőzően a 2012-es választásokig demokratikus előrelépéseket kell tenni. Ha azonban 2012-ben előrelépések történének az alkotmányos fejlődés terén, ez elősegítené Hongkong választási rendszerének az általános választójog felé való folyamatos átmenetét”.

A konzultációs dokumentum nem tér ki a funkcionális választótételek régóta fennálló intézményére. 2009. október 15-én a Törvényhozó Tanács kérdésekkel és válaszokkal foglalkozó ülésén Donald Tsang kormányzó elismerte, hogy a funkcionális választótételek „nem teljesen egyeztethetők össze” az egyenlő és általános választójog elveivel, és hogy a funkcionális választótételek nem maradhatnak fenn jelenlegi formájukban. Hongkong pándemokratikus törvényhozói a funkcionális választótételek teljes eltörlését követelték.

2009. december 28-án Donald Tsang kormányzó – évi kötelező látogatása során – Pekingben találkozott Hu Csin-tao kínai elnökkel és Ven Csia-pao miniszterelnökkel. A média tudósítása szerint Hu elnök felszólította Donald Tsangot, hogy megfelelő és eredményes módon lépjen fel a politikai fejleményekkel kapcsolatban Hongkong összhangja és stabilitása érdekében. Ven Csia-pao miniszterelnök arra is felszólította Donald Tsangot, hogy találjon eredményesebb megoldást Hongkong „mélyen gyökerező konfliktusaira”. A hongkongi kormány várhatólag 2010 második felében jelenti be a 2012-es választás módszereire vonatkozó javaslatait. Ezek elfogadásához a törvényhozók kétharmadának támogató szavazata szükséges.

Az Európai Bizottság továbbra is szorosan nyomon követi a hongkongi politikai fejleményeket, és figyelmet fordít a Hongkong KKT kormányának a 2012-es választási reformra irányuló javaslataira, továbbá a Hongkong alkotmányos fejlődéséről szóló folyamatos nyilvános vitára. Az Európai Bizottság szerint Hongkong stabilitásának és jólétének legfőbb biztosítékát az jelenti, ha a valódi általános választójogot megvalósító rendszerre térnek át, az alaptörvénnyel összhangban, és az Országos Népi Gyűlés Állandó Bizottságának 2007-es határozatának megfelelően. Ezért szorgalmazzuk, hogy e folyamat elősegítése és felgyorsítása érdekében a hongkongi kormány és az összes érintett fél folytasson párbeszédet.

Hongkong lakói immár húsz éve minden évben gyertyafényes virrasztást tartanak annak évfordulójára emlékezve, hogy a kínai kormány 1989. június 4-én a Tienanmen téren szembefordult a diákok által vezetett mozgalommal.

A 2009-es virrasztáson a jelenlévők száma minden várakozást felülmúlt (a szervezők becslése szerint 150 000 fő, a rendőrségi becslések szerint 62 800 fő volt jelen), így az 1990-es virrasztás óta minden bizonnyal ez alkalommal volt a legnagyobb a részvétel. Donald Tsang kormányzó a Törvényhozó Tanácshoz szólva úgy nyilatkozott, hogy megérti, hogyan érez Hongkong népe a június 4-i eseményekkel kapcsolatban, majd így folytatta: „De mindez régen történt. Azóta az ország fejlődése hatalmas eredményeket ért el, és gazdasági jólétet hozott Hongkong számára. Meggyőződésem, hogy a hongkongiak objektíven fogják értékelni az ország fejlődését.”

Az ehhez hasonló események – többek között az évente megrendezett július elsejei demonstrációk – azt jelzik, hogy az „egy ország – két rendszer” elv megfelelően működik Hongkongban. Mindez azt is bizonyítja, hogy általában tiszteletben tartják a Hongkong KKT alaptörvényében biztosított jogokat és szabadságokat, ideértve például a szólás- és a gyülekezési szabadságot. Ugyanakkor számos hongkongi újságíró-szövetség egyre növekvő aggodalmának adott hangot a sajtószabadság vonatkozásában, különös tekintettel az olyan esetekre, amikor a kínai anyaországban a rendőrség fellépett az anyaországban folyó eseményekről (például a Hszincsiang független tartománybeli történésekről) tudósító hongkongi újságírókkal szemben. 2009. szeptember 9-én Donald Tsang kormányzó úgy nyilatkozott, hogy kormánya továbbította az újságírók véleményét az Állami Tanács Hongkong és Makaó ügyeivel foglalkozó hivatala és a hszincsiangi hatóságok felé.

Az Európai Bizottság szintén megállapította, hogy komoly aggodalmak jelentkeztek határügyi és bevándorlási incidensek kapcsán, melyek hazatelepítési határozatokhoz és az alapvető jogok és szabadságok korlátozását érintő egyéb intézkedésekhez vezethetnek, mint például Csou Jung-csün kínai ellenzéki, vagy a Lo Wu-i határon 2009. december 27-én az anyaországbeli aktivisták, valamint a Charta 2008 szerzője, Liu Hsziao-po támogatására szervezett tüntetés esetében.

2009. augusztus 28-án az ENSZ Faji Megkülönböztetés Megszüntetésének Bizottsága közzétette időszakos jelentését Kínáról, mely Hongkonggal és Makaóval is foglalkozik. Javaslatára szerint Hongkongnak törvényt kellene elfogadnia a menekültekről „annak érdekében, hogy átfogó eljárást hozzanak létre az egyéni menedéjogi iránti kérelmek vizsgálatára”. E megállapításokra reagálva a hongkongi kormány sajtóközleményben kijelentette, hogy „a Hongkongban benyújtott menedéjog iránti kérelmeket közvetlenül az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága kezeli, és e szerv hozza a döntéseket a valódi menekültek kiszűréséről és ezt követő letelepítésükről”. A faji megkülönböztetésről 2008-ban elfogadott rendelettel kapcsolatban az ENSZ Faji Megkülönböztetés Megszüntetésének Bizottsága aggályosnak tartotta a faji megkülönböztetésről a hongkongi jogszabályban található meghatározást, „mert ez nem felel meg teljes mértékben az Egyezmény 1. cikkének, mivel nem határozza meg egyértelműen a közvetett megkülönböztetést a nyelvhasználat tekintetében, valamint a bevándorló jogállást és az állampolgárságot nem sorolja fel a megkülönböztetés tiltott okai között.”

2009. szeptember 2-án Andrew Li, a Legfelsőbb Bíróság elnöke bejelentette korai nyugállományba vonulását. 2010 szeptemberében távozik hivatalából, hogy lehetővé tegye utódja számára azt, hogy ő nevezze ki több olyan bíró utódját, akik nyugdíjba vonulása elkövetkező 5 év során esedékes. Az Európai Bizottság elismeri Li érdemeit Hongkong igazságügyi függetlenségének megőrzésében, mely függetlenségnek a hongkongi életforma, valamint a jogállamiság és az alapvető szabadságok tiszteletének fenntartásában alapvető szerepe van. Mint Li főbíró 2010. január 11-én, az új jogi év ünnepélyes megnyitóján kifejtette: „A független bíróság alapvető alkotmányos szerepet tölt be annak biztosításában, hogy a végrehajtó hatalom és a törvényhozás által elfogadott jogszabályok teljes mértékben megfeleljenek az alaptörvénynek, valamint a jog, és a hongkongi rendszer lényegét képező alapvető jogok és szabadságok teljes körű védelmében.”

A 2009-es év a Hongkong és Tajvan közötti diplomáciai kapcsolatok javulását is hozta, amit az Európai Bizottság örömmel fogad. Az alkotmányos és anyaországi ügyekért felelős miniszter, Stephen Lam 2009. június 5–6-án látogatást tett Tajpejre a tajvani Anyaországi Ügyek Tanácsa meghívására, hogy olyan kérdéseket tárjanak fel és vitassanak meg, amelyek hozzájárulhatnak a két fél közötti együttműködés további javításához. Stephen Lam személyében Hongkong kínai anyaországhoz való 1997-es visszatérése óta először látogatott Tajvanra hongkongi miniszter hivatalos minőségben. Hongkong és Tajvan megállapodott abban, hogy nem kormányzati szerveket hoznak létre az együttműködés fellendítésére a kereskedelem, a gazdaság, a turizmus és a befektetések terén, valamint egyéb ágazatokban. 2009 októberében elhangzott politikai beszámolójában a kormányzó bejelentette, hogy a Hongkong és Tajvan közötti együttműködés felélénkítésére létrejön a Hongkong–Tajvan gazdasági és kulturális együttműködési és fejlesztési tanács.

Összességében véve az Európai Bizottság úgy látja, hogy az „egy ország – két rendszer” elv továbbra is jól működik a Hongkong KKT-n, és a lakossága számára a kínai–brit együttes nyilatkozatban és a hongkongi alaptörvényben biztosított jogokat és szabadságokat általában tiszteletben tartották.

Gazdasági és kereskedelmi fejlemények

Hongkong gazdasága és pénzügyi rendszere a globális gazdasági válságból nagyobb rendszerszintű problémák nélkül lábalt ki. A gazdaság 2009 során folyamatosan javult, és az erőteljes kínai gazdaságnak köszönhetően fokozatosan ismét növekedést mutatott. 2009

egészét nézve a GDP reálértéken 2,7 %-kal csökkent; az 1998-as ázsiai pénzügyi válság óta most először jelentkezett éves szinten recesszió. A hongkongi kormány vállalta, hogy 87,6 milliárd hongkongi dollárt (8,1 milliárd EUR-t), azaz a hongkongi GDP 5,2 %-ának megfelelő összeget költ arra, hogy védje gazdaságát a globális pénzügyi válság utóhatásaitól, és ez hozzájárult a bizalom fennmaradásához. A munkanélküliségi ráta a második negyedévben bekövetkezett 5,4 %-os csúcserték után a negyedik negyedévre 4,9 %-ra csökkent. Az inflációs nyomás gyorsan enyhült, az összetett fogyasztói árindex növekedése a 2008-as 5,6 %-hoz képest nagy mértékben visszaesett; csupán 1 %-os volt.

Hongkong – miközben megtartja versenyképességét mint nemzetközi pénzügyi központ – egyre inkább a kínai piac kiszolgálása felé fordul. A pénzügyi szolgáltatások terén Hongkong a renminbi (RMB) offshore központjaként és a kínai tőkeszámla-liberalizáció kísérleti terepeként pozícionálta magát, A Kínai Népköztársaság központi kormányának támogatásával Hongkong 2009 folyamán új RMB termékeket és szolgáltatásokat kezdett bevezetni. A legjelentősebb lépés a határokon átívelő kereskedelmi ügyletek RMB-ben történő rendezését lehetővé tevő program elindítása volt, amely révén Hongkong lett az első offshore joghatósági terület a Kuangtung (Guangdong) tartományra vonatkozó kísérleti program résztvevői között. A kínai anyaországban működő hongkongi bankok számára lehetővé vált, hogy RMB kötvényeket bocsássanak ki Hongkongban. Októberben a központ kormány első alkalommal bocsátott ki RMB államkötvényeket Hongkongban, összesen 6 milliárd jüan (659 millió EUR) értékben.

A globális likviditás növekedésének köszönhetően 2009-ben korábban nem tapasztalt mennyiségű tőke áramlott Hongkongba. A Hongkongi Monetáris Hatóság adatai szerint összesen 640 milliárd hongkongi dollár (59 milliárd EUR) értékben áramlott tőke a hongkongi eszközpiacokra, mivel a nemzetközi befektetők biztonságos befektetési lehetőségeket kerestek és ki akarták használni a gyorsan növekvő kínai gazdaság hatásaiból származó előnyöket. A beáramlott tőke több mint fele a Hongkongban működő anyaországbeli kínai vállalatok hongkongi tőkebevonási tevékenységeihez kapcsolódott. Így 2009-ben a Hongkongi Értéktőzsde az első nyilvános tőzsdei kibocsátások (Initial Public Offering, IPO) tekintetében a világ legnagyobb piacává vált. Ami az ingatlanpiacot illeti, a lakóingatlanok ára 2009-ben átlagosan 27 %-kal emelkedett, a luxuslakások ára pedig újból elérte az 1997-es csúcserteket. Elemzők szerint az árak emelkedéséhez hozzájárult a spekulatív célú vásárlás, továbbá az, hogy az anyaországbeli kínai vásárlók körében a hongkongi ingatlanok igen keresettek. A pénzügyminiszter ezért a 2010–2011-re vonatkozó költségvetési javaslatokban több intézkedést kezdeményezett az ingatlanpiac lehűtése, valamint az eszközpiaci buborékok kockázatának csökkentése érdekében.

A hongkongi gazdaság jelentős mértékben a pénzügyi szolgáltatásokon nyugszik, ami arra készítette a kormányt, hogy a gazdasági kihívások kezelése érdekében új növekedési területeket keressen. Hongkong a következő hat tudásalapú ágazat fejlesztését kívánja elősegíteni: minőségellenőrzés és -tanúsítás, környezeti ipar, innováció és technológia, a kulturális és kreatív ágazatok, egészségügyi szolgáltatások, oktatás. Az Európai Bizottság örömmel fogadja, hogy a közös érdekeknek megfelelő területeken – különösen a minőségellenőrzés és -tanúsítás, a környezeti ipar, az innováció és technológia, valamint a kreatív ágazatok tekintetében – lehetőség nyílik majd új lehetőségeket keresni a Hongkonggal való együttműködésre és cserekapcsolatokra.

Hongkong késedelem nélkül intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a G20-folyamatnak megfelelően megvalósítsa a hatékony adóügyi információ-megosztásra vonatkozó OECD-

előírások érvényesítésére irányuló kötelezettségvállalását. 2009 első felében bejelentették a releváns adójogszabály módosítását, és a törvénymódosítást 2010 januárjában egyhangúan elfogadták. Az Európai Bizottság üdvözli ezt a lépést. Hongkong most már készen áll arra, hogy a kettős adóztatásra vonatkozóan átfogóbb jellegű megállapodásokat írjon alá harmadik országokkal, ideértve bizonyos uniós tagállamokat is.

2009 májusában a Hongkong és Kína közötti gazdasági integráció elősegítése érdekében sor került a szorosabb gazdasági partnerségi megállapodás (Closer Economic Partnership Agreement, a továbbiakban: CEPA) VI. kiegészítésének aláírására. Hongkong és Kína olyan intézkedéscsomagban állapodott meg, amely a szolgáltatások kereskedelmének további liberalizálását és a pénzügyi együttműködés javítását célozza. A VI. kiegészítés emellett olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek Kuangtung (Guangdong) tartomány egyes szolgáltatási ágazatainak korai és kísérleti jellegű liberalizálására irányulnak. Ezen intézkedések célja a Kuangtung (Guangdong) és Hongkong közötti együttműködés fokozása a szolgáltatási ágazaton belül. Az európai vállalatok részvétele a különböző CEPA megállapodásokban lassan növekszik; az összesen több mint 1 300 hongkongi vállalatból 2009-ben 151 szolgáltató volt európai. A hongkongi kormánnyal való együttműködésnek igen nagy jelentősége volt abban, hogy a CEPA megállapodásokra vonatkozó információk eljussanak az európai üzleti közösséghez.

A CEPA mellett a hongkongi kormány a más kereskedelmi partnerekkel való szabadkereskedelmi megállapodások megkötése érdekében is proaktívabban lépett fel, hogy a szolgáltatások számára jobb piaci hozzáférést biztosíthasson tengerentúli piacokon. Hongkong továbbra is támogatja a multilaterális kereskedelmi rendszert, miközben részt vesz bilaterális szabadkereskedelmi megállapodásokra irányuló tárgyalásokon, amennyiben e megállapodások összhangban állnak a WTO-val és hozzájárulhatnak a multilaterális kereskedelmi liberalizációhoz. 2009-ben Hongkong és Új-Zéland között a szabadkereskedelmi megállapodásra irányuló tárgyalások lezárásaként szorosabb gazdasági partnerségi megállapodás megkötésére került sor. Hongkong emellett Chilével, Peruval, Malajziával és az Európai Szabadkereskedelmi Társulással is tárgyalásokat kezdeményezett.

Együttműködés az Európai Unió és Hongkong között

2009-ben az EU és Hongkong között tovább bővültek a közös és globális ügyek megoldásában való érdekeltségen alapuló kétoldalú kapcsolatok és az együttműködés. Hongkong az Európai Unió stratégiai jelentőségű kereskedelmi és befektetési partnere. Emellett fontos szerepet tölt be az Európai Unió és Kína közötti kereskedelem és befektetés közvetítő színtereként is.

2009-ben az Európai Unió továbbra is Hongkong második legnagyobb kereskedelmi partnere volt (az első helyen álló kínai anyaországot követve). Másfelől ugyanezen évben Hongkong az Európai Unió 17. legnagyobb kereskedelmi partnere volt. Az Európai Unió és Hongkong közötti kétoldalú kereskedelem összértéke a globális pénzügyi válság hatására 10,4 %-kal visszaesett, 29,2 milliárd EUR értékre.

Az Európai Unió volt – a kínai anyaország és a Brit Virgin-szigetek után – a legnagyobb külföldi befektető Hongkongban; 2008-ban az uniós befektetések a közvetlen külföldi befektetések (FDI) teljes állományának mintegy 10 %-át tették ki. Másfelől a hongkongi befektetések egyenletesen nőttek Európában, és az Ázsiából származó közvetlen befektetés egyik fő forrásává váltak.

A globális gazdasági válság ellenére továbbra is nagy számban vállaltak munkát Hongkongban európai állampolgárok, illetve választották azt lakóhelyül. Teljes számuk a hivatalos hongkongi bevándorlási adatok szerint 2009 végén mintegy 28 320 fő volt. A város ily módon továbbra is az uniós polgárok által Ázsiában legsűrűbben lakott területnek számít, és ez tovább erősíti az EU Hongkongban való érdekelttségét. A hongkongi népességnyilvántartási és statisztikai hivatal által végzett befektetési felmérés szerint 2009 júniusában Hongkongon kívüli székhellyel rendelkező anyavállalatok képviselőiben 1 252 regionális székhely és 2 328 regionális iroda működött Hongkongban. Ezen adatok szerint a térségben működő külföldi vállalatok továbbra is a legnagyobb arányban az Európai Unióból származnak; a regionális központok közül 419, a regionális irodák közül pedig 679 képvisel európai céget. Az Európai Unió üzleti jelenléte számos ágazatra kiterjed, elsősorban a pénzügyi és üzleti szolgáltatásokra, a kereskedelemre és a logisztikára, ám újabban az építkezési és infrastrukturális projektekre is.

Figyelembe véve a jelentős kereskedelmi és gazdasági folyamatokat, valamint az Európai Unió számottevő jelenlétét, a Hongkonggal fennálló kapcsolatokra irányadó politikai keretet biztosít az Európai Bizottság „Az Európai Unió, Hongkong és Makaó: az együttműködés lehetőségei 2007–2013” című közleménye. A dokumentum kitűz több kihívást jelentő célt az EU és Hongkong közötti kapcsolatok előmozdítása érdekében, mélyítve és szélesítve az együttműködést a legfontosabb közös érdekű területeken.

2009-ben megerősödött az Európai Unió és Hongkong közötti együttműködés – ez az év jelentette az Európai Unió Makaónak és Hongkongnak szóló üzleti információs programja (European Union Business Information Programme – a továbbiakban: EUBIP) működésének első évét. Az EUBIP tartalomközpontú üzleti eseményekből álló munkaprogramot valósított meg, az Európai Unióból és Hongkongból származó üzleti és ipari szövetségekkel való szoros partnerségben. 2009-ben a kiemelt területek a következők voltak: szabályozással kapcsolatos információcserék, pénzügyi szolgáltatások, környezetvédelem, szellemi tulajdon, valamint élelmiszer- és termékbiztonság. Ilyen rendezvény volt például egy sok résztvevőt vonzó szeminárium, amelyet az Európai Vegyipari Ügynökség szakembereinek közreműködésével és a hongkongi kormány támogatásával az Európai Unió vegyi anyagokról szóló rendeletéről (REACH) tartottak. Az EUBIP tehát fontos eszköz abban, hogy Hongkong és az Európai Unió között előmozdítsa egymás jobb megértését, valamint az ismeretek megosztását.

A harmadik EU–Hongkong strukturált párbeszédre 2009. december 17-én került sor Hongkongban. A strukturált párbeszéd az eddigi tapasztalatok alapján hatékony magas szintű fórum, ahol mindkét fél képviselői folyamatosan bővíthetik a kétoldalú kapcsolatokat jelentős párbeszéd és együttműködés révén. A harmadik párbeszéd fő témája az volt, hogy a globális pénzügyi válságból való kilábalásnak milyen érzékelhető jelei vannak. Az átfogó megbeszélések során a két fél megegyezett abban, hogy folyamatosan javítják a kétoldalú együttműködést – az EUBIP felhasználásával is – a pénzügyi szolgáltatások, az információs és kommunikációs technológia, a szabványosítási kérdések és az oktatás területén, továbbá a minőségellenőrzés és -tanúsítás, az innováció és technológia, valamint a kreatív iparágak területére is kiterjesztik az együttműködést és a kezdeményezéseket. Ezek az új területek a Hongkong által fejleszteni kívánt hat tudásalapú ágazathoz tartoznak. Szintén meg fogják erősíteni azokat a csatornákat, amelyek az Európai Unió szabályozási és műszaki szabványairól, az elektronikus útlevelekről és a pénzügyi szabályozásról szóló információcserét szolgálják.

2009-ben növekedett a Hongkongba tett magas szintű bizottsági látogatások száma, ami hozzájárult az Európai Unió és Hongkong közötti kétoldalú kapcsolatok erősödéséhez, új együttműködési kezdeményezések kialakításához olyan területeken, mint pl. a pénzügyi szolgáltatások, a légi közlekedés, az egészség- és fogyasztóvédelem, a korrupcióellenes kezdeményezések, az oktatás és a kereskedelem, továbbá a megtakarítások adóztatásának területén folyó párbeszéd elmélyítéséhez. K. C. Chan professzor, a pénzügyi szolgáltatásokért és államkincstárért felelős miniszter 2009 májusában Brüsszelbe látogatott, hogy a pénzügyi piacra vonatkozó szabályozásokról tárgyaljon. A Gazdasági és Szociális Bizottság szakértőinek egy csoportja 2009 júliusában látogatást tett, hogy a hongkongi civil társadalom képviselőivel találkozzon.

Mivel ázsiai viszonylatban a legkiterjedtebb pénzügyi tapasztalattal, valamint jól szabályozott piaccal és megfelelően működő választottbírói rendszerrel rendelkezik, Hongkongnak jó esélyei vannak arra, hogy az innovatív, zöld pénzügyi termékek regionális kereskedelmi platformjává váljon és profitálhasson az EU által az európai kibocsátás-kereskedelmi rendszerben zajló széndioxid-kibocsátási jogok kereskedelme terén szerzett tapasztalatokból. Hongkong aktív szerepet vállalt Koppenhágában is, ahol a kínai delegáció tagjaként Edward Yau környezetvédelmi miniszter részt vett a konferencián. A hongkongi civil társadalom szintén megfelelően képviseltette magát.

Az Európai Bizottság sajnálattal állapítja meg, hogy a légi közlekedés terén az Európai Unió és Hongkong közötti kapcsolatok 2009-ben nem sokat haladtak előre. A Bizottság kapcsolatot tartott tisztviselőkkel annak érdekében, hogy Hongkongot az Európai Unió tagállamaival kötött kétoldalú légiközlekedési megállapodások aktualizálására és a fennálló szerződések jogbiztonságának biztosítására készítse, akár kijelölésre vonatkozó közösségi záradék beiktatása, akár horizontális légiközlekedési megállapodás megkötése révén. Az uniós és a hongkongi szakértők között folytatódik az eszmecsere, ám az eredmények még váratnak magukra, mivel Hongkong továbbra is azon kevés terület közé tartozik Ázsiában, ahol a jogrendszer még mindig nem ismeri el az uniós kijelölést.

A versenypolitika a kétoldalú párbeszéd egyik területe. A hongkongi kormány a 2009-es strukturált párbeszéd során megerősítette, hogy a jelenleg még kidolgozás alatt lévő versenyjogi törvényjavaslatot a 2009–2010-es jogi év folyamán életbe fogják léptetni. Az Európai Bizottság arra ösztönzi Hongkongot, hogy a versenyjogi törvényt minél előbb léptessék életbe.

Hongkong a sajtó- és szólásszabadság egyik fellegetője a régióban, vezető médiaközpont és kapu a kínai anyaország felé. Az Európai Unió nyilvános diplomáciája terén az erőfeszítések továbbra is arra irányultak, hogy az Európai Uniót jobban megismerjék Hongkongban, valamint hogy azonnali és alapos tájékoztatás álljon rendelkezésre az EU kereskedelmi és szabályozási politikáiról, az energiaügyről és éghajlatváltozásról, a pénzügyi szabályozásról, a kultúrák közötti párbeszédéről, az európai parlamenti választásokról, a Lisszaboni Szerződésről, valamint az Európai Uniónak a világban betöltött szerepéről. Ezek az erőfeszítések az Európai Unió hongkongi irodájának és a területen hivatalos képvisellel rendelkező tagállamoknak köszönhetően valósulhattak meg.

Jövőbeli kilátások

A hongkongi gazdaság a biztos gazdasági és pénzügyi alapokra és a nyitott piacgazdaságra támaszkodva képes volt sikeresen kilábalni a globális pénzügyi válság által kiváltott

nehézségekből. A Hongkongba irányuló európai kereskedelem és befektetés növelésében – 2010-ben és hosszú távon – jelentős tényező lesz az egyenletes fellendülési pályán maradás, valamint Hongkong nemzetközi pénzügyi központként betöltött pozíciójának megőrzése, melynek alapjait a jogállamiság, az igazságügyi függetlenség és a kiszámítható jogi környezet biztosítja.

Hongkongnak azzal a kettős kihívással is meg kell birkóznia, hogy továbbfejlődjön mint a kínai anyaországgal való kereskedelem, gazdasági együttműködés és befektetés egyedülálló platformja, ugyanakkor a kínai anyaország és a világ többi országa közötti pénzügyi közvetítő szerepét is megőrizze.

A kétoldalú kereskedelmi és befektetési kapcsolatokról, a kiterjedt gazdasági együttműködésről, valamint az általános európai jelenlétről és érdekekről adódóan Hongkong továbbra is az EU fontos ázsiai partnere marad. Az Európai Unió a jövőben is fenntartja a Hongkong KKT kormányának tett jelentős kötelezettségvállalását arra irányulóan, hogy erősítsük a szabályozással kapcsolatos információcserét, megkönnyítsük a kereskedelmet, valamint kiterjesszük az együttműködést kölcsönös érdeklődésre számot tartó területekre, többek között az egészségügy, a környezetvédelem és az új technológiák területére. Kiemelt figyelmet kap majd a versenypolitikával, a pénzügyi szolgáltatásokkal, a minőségtanúsítással és a bevándorlással kapcsolatos témákra vonatkozó tudásmegosztás és tapasztalatgyűjtés. Az emberek közötti cseréknek és kapcsolatoknak tovább kell fejlődniük, hogy Hongkong lakói élvezhessék az európai kulturális sokszínűségből adódó előnyöket, az európaiak pedig a Kelet és a Nyugat találkozási pontján kialakult hongkongi kultúra megismerése által gyarapíthassák ismereteiket.

A Lisszaboni Szerződés 2009. decemberi hatálybalépésével minden bizonnyal még összehangoltabbak lesznek az Európai Bizottság és az Európa Unió tagállamai által tett azon közös erőfeszítések, amelyek az Európai Unió hongkongi ismertségének erősítésére irányulnak. A Szerződést a hongkongi hatóságok nagy örömmel fogadták. A Szerződés 2010. január 1-jei végrehajtását követően az Európai Unió hongkongi és makaói irodája (korábbi nevén: az Európai Bizottság irodája) képviseli az Európai Uniót koordinátorként és tárgyalóként e különleges közigazgatási területen. Az iroda a jövőben is azon fog munkálkodni, hogy fejlessze az Európai Unió és Hongkong közötti kapcsolatokat.